

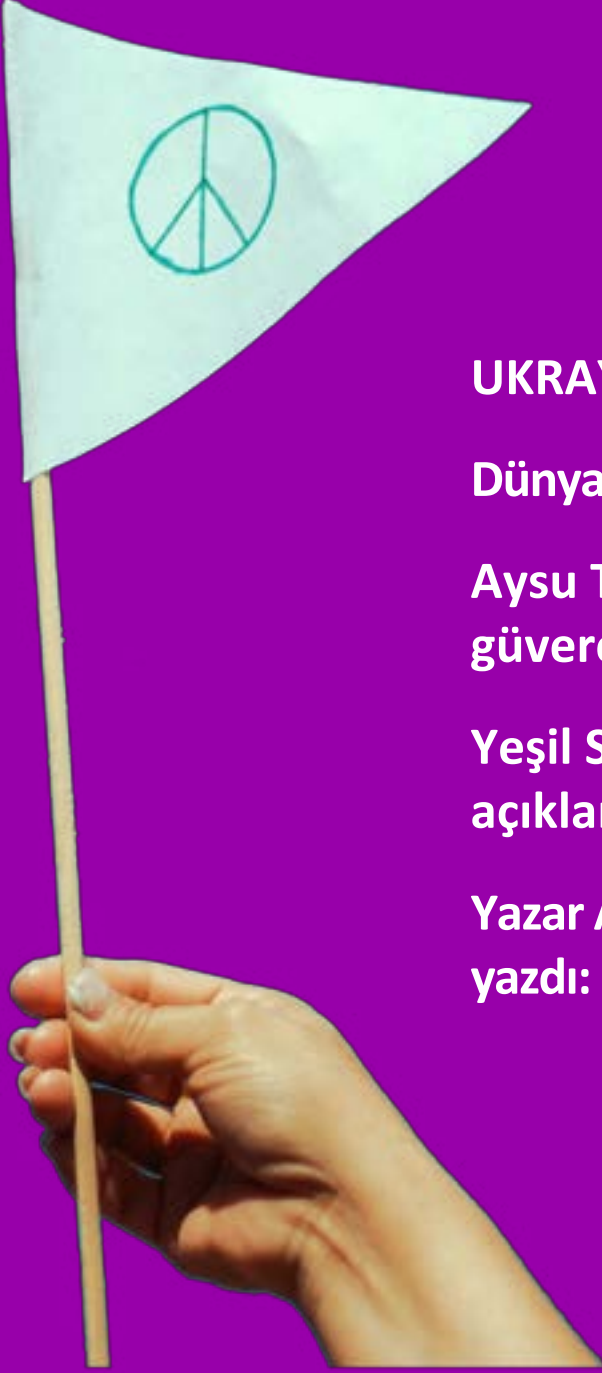
YEŞİL SOL KADINLAR

YEŞİL SOL MOR BÜLTEN

EYLÜL 2022

1 Eylül Dünya Barış Günü kutlu olsun!

UKRAYNALI KADINLARDAN BARIŞ ÇIĞLIĞI

Dünyadan: Savaş kadınları orantısız etkiliyor

Aysu Topal, Çaycuma kampından beyaz güvercinle haber uçurdu

Yeşil Sol Parti Kadın Meclisi Barış Günü açıklaması

Yazar Ayşegül Devecioğlu Mor Bülten için yazdı: Kadınlar Neden Barış İster?

Kadınlar Barış İstiyor!

Çok kutuplu bir dünyada çoklu krizler içinde barış gününü karşıyoruz. Savaş çoklu krizlerin en belirleyici parçası. Emperyalist ülkeler kendi varlıklarını ve hegemonyalarını kabul ettirmek için savaş çıkarmaktan hiç kaçınmıyorlar. Rusya-Ukrayna savaşı bunun en son örneği. Bir taraftan devam eden Ortadoğu'da Suriye, Irak iç savaşları ve İsrail-Filistin savaşı, Myanmar savaşı, Tayland savaşı ve daha birçok savaş halkların hayatının içinde. Ülkelerin ekonomileri savaş politikalarına göre şekillendiğinden halka yoksulluk düşüyor. Küresel kriz daha da derinleşerek dünyayı hızla ekolojik yıkıma doğru sürüklüyor. İklim krizi orman yangınlarının, sel baskınlarının artması hatta salgın hastalıklarının çoğalması olarak karşımıza çıkıyor.

Ülkemizde de çoklu krizi derinden yaşıyoruz. Savaş politikalarını hevesle sürdürmek isteyen iktidar aynı zamanda yönetim krizini de derinleştiriyor. Tek adam rejimi kendisinden olmayan, kendisi gibi düşünmeyen herkese savaş açmış halde. Özellikle kendilerine muhalefet eden tüm kesimleri, kadınları, gençleri, LGBTİ+'ları doğrudan hedef alarak toplumsal cinsiyet eşitsizliğini daha da derinleştiriyor. Kürt kadın siyasetçi Aysel Tuğluk'u hastalığına rağmen "kalması uygundur" raporuyla cezaevinde tutuyor, hasta tutukluların tedavisi engelleniyor veya geciktiriliyor, KHK'larla hukuksuzca işten atılan kadınlar açlığa mahkûm edilmek isteniyor.

"Nasılca iki yıl yatar çıkarım" rahatlığına sahip adamlar ikti-

İstanbul Sözleşmesinin yeniden kabul edilmesini, kadın cinayetlerine karşı etkin çalışma yapılmasını, adil ve vicdanlı tutum alınmasını sağlamak bu dönem temel sorumluluğumuzdur. 1 Eylül Dünya Barış Gününü anlamlı kılarak barış içinde bir ülkede toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştireceğiz.

darın söylemlerinden aldıkları cesaretle her gün 3 kadını katlediyor. Nitekim televizyonlarda çocuklarının önünde silahla, bıçakla öldürülen kadınlarla ilgili haberler günlük rutinimiz haline geldi. 16 yaşında öldürülen genç kadın, kendisine mualat olan adamla ilgili 35 kez suç duyurusunda bulunduğunu, ailesinin kızlarını korumak için adres değiştirdiğini ancak yine de adam tarafından bulunarak öldürüldüğünü öğrendik. Bu genç kadını koruyamayan savcılık sanatçı Gülşen'in konuşması söz konusu olunca polisle gece evinden alınıp ve tutuklanmasını sağladı. Hukuk bir kez daha derin karanlığa gömüldü.

Gülşen'in tutuklandığı gün İçişleri Bakanlığı bir genelge yayımlayarak "kadın polisler ve amirler saç ve makyajlarına abartıya kaçamaz" şeklinde düzenleme yaptı. Her fırsatta "Hiç kimsenin yaşam tarzına müdahale etmedik" diyen iktidar bunu nasıl

açıklıyor anlamak mümkün değil!

Kadın cinayetlerinin önlenememesi, kadına yönelik taciz ve tecavüzün artması, yoksulluğun giderek daha da derinleşmesi en çok kadınlar ve çocuklar olmak üzere dezavantajlı grupları olumsuz etkiliyor. Ayrıca bu dönem nefret söylemleri artan bir seyir gösteriyor. Özellikle Kürtler ve sığınmacılar nefret dilinin doğrudan hedefi halindedir. Çatışma ve savaş ortamı bu dili pekiştiren süreçler.

Haklarımıza ve Hayatımıza Sahip Çıkıyoruz

İktidarın egemen sınıfları memnun etme çabasında madencilik faaliyetleri ekolojik tahribatın birinci konusu haline geldi. Ülkemizin her yerinde doğa tahribatları, madencilik faaliyetlerine karşı başta yerel halk olmak üzere kadınlar, erkekler, gençler gece gündüz nöbet tutuyorlar. Kentine, köyüne, ormanına sahip çıkanlar sürekli devlet şiddetine maruz kalıyor, haklarında davalar açılıyor ancak yine de vazgeçmiyorlar.

İktidar en çok kadınların yer aldığı eylem ve etkinliklere saldırıda bulunuyor çünkü kadınların asla vazgeçemediklerini artık öğrendi.

Tüm bu krizlerin ortasında kadınlar, hakları ve yaşam şekillerine yapılan hiçbir saldırıya karşı sessiz kalmıyor ve itirazlarını her alandan yükseltiyor. Sosyal medyada, sokaklarda, işyerlerinde ve eylem alanlarında en ön saflarda bulunuyor.

Seçim döneminde yapacağımız çalışmalarla tek adam rejimini yıkacak ve eşitlik özgürlük temelinde bir ülkeyi kurma adımlarını atacağız. İstanbul Sözleşmesinin yeniden kabul edilmesini, kadın cinayetlerine karşı etkin çalışma yapılmasını, adil ve vicdanlı tutum alınmasını sağlamak bu dönem temel sorumluluğumuzdur. 1 Eylül Dünya Barış Gününü anlamlı kılarak barış içinde bir ülkede toplumsal cinsiyet eşitliğini gerçekleştireceğiz.

Bunun için daha çok siyasette, yönetimlerde yer alacağız ve kadın bakış açısıyla her alanda var olacağız.

1 Eylül 2022

Yeşil Sol Parti Kadın Meclisi

Yaşayalım Kardeşçe Yan Yana

Farklı olabilir renklerimiz, fikirlerimiz, dinlerimiz

Bambaşka toprakların çiçekleriyiz

Gülmek için geldik bu dünyaya

Hepimiz misafiriz

Düşmeyelim hain tuşaklara gelmeyelim kirli oyunlara

Yaşayalım kardeşçe yan yana

Değmez hiçbir şey kan akıttı can almaya.

Çiçek Bilekli

SÖYLEŞİ

"Ukrayna Hükümeti Erkekleri Et Olarak Kullanıyor"

İlknur Akgül Ardıç

Svetlana uzun süredir Türkiye’de yaşayan Ukraynalı bir kadındır. Türkiye’ye, annesiyle bavul ticareti için gelip evlenince yerleşmiş. Rahim kanseri ile mücadele, geçim derdi, sıfırdan yaşama başlama çabası derken 2022 yılı başına kadar hayatının daha büyük bir kabaşa dönüşeceğini tahmin etmemiş. Memleket özlemi, mecburi seyrek ziyaretler, özlemine dayanamayıp annesini Türkiye’ye getirme radikal kararı süreçlerini yaşamayı yeni hazmetmişken bu sefer de ülkesinin işgali ile sarsılmış.

Soyadını vermek istemeyen Svetlana’ya bir Ukraynalı olarak savaşın ailesine yansıyan boyutlarını ve kişisel değerlendirmesini sorduk.

“Benim büyükannem 85 yaşında ve evinden çıkamayan kadın savaş yüzünden başka bir ülkede yaşamaya mahkûm edildi.”

Svet, neler yaşadınız?

Gidecek bir ülke, yurdumuz, evimiz kalmadı. Arkadaşlarımın pek çoğu öldü. 85 yaşındaki ninem ve bütün ailemin kadınlarını, yeğenlerimi Türkiye’ye getirdim. İki buçuk ay tek bir evde yedi kişi yaşadık. Türkiye’de hayat pahalı. T.C. devleti bize Müslüman olmadığımız için sanırım hiçbir türlü destek olmadı. Geçinemedik ve ailemin bir kısmı hayat pahalılığı yüzünden Çek Cumhuriyeti’ne göç etti. Ben de aynı sebepten Asya’ya göç etmeyi düşünüyorum.

“Bence kadınları da askere alacaklar”

Ablamın eşi o istemeden askere alındı. Aylarca haber alamadık; öldü zannederken Ağustos ayında telefon geldi, yaşadığını haber aldık. Esir düşmüş. Rus devleti Ukrayna’ya takas teklif etmiş esirler için aralarında eniştem de var. Eli hiç silah tutmamış, savaş nedir bilmeyen erkekleri askere alıyorlar. Tek dertleri hedef olarak bir et olsun. Onları savaşamayacaklarını bildikleri halde ölüme gönderiyorlar.

Duyduğuma göre Ukrayna hükümeti yeni bir yasa çıkartacakmış ve şimdiye kadar ülke dışına çıkmasına izin verilen kadınların da çıkışı yasaklanacakmış. Benim görüşüme göre erkeklerin sayısı azaldığı için kadınları da askere almayı düşünüyorlar.

“Halk zannetti ki üç günde biter bu iş!”

Hükümete bağlı, körü körüne inanlar da var; onlar da kandırıldı. Ukrayna halkı zannetti ki sıcak savaş olmaz ve bu iş üç güne çözülür. Ama öyle olmadı!

Senin görüşün ne Svetlana bir Ukraynalı olarak? Ukrayna hükümetinin gerçek amacı neydi?

Bir kere Cumhurbaşkanı Zelenski eski bir oyuncu. Bir ülkeyi, halkı yönetecek hiçbir niteliği yok; devlet adamı bile değil! Bana göre bu adam Ukrayna’yı parçalayabilsinler diye başa getirildi. Ukrayna’daki ABD’li bankalar ülkeye Yahudileri getiriyorlar çünkü para kazanmak istiyorlar. Rus hükümeti Avrupa ile özellikle Polonya ile bölüşecek parça parça Ukrayna’yı. Zelenski ülkeyi düşünmedi. Bunda onun planlanmış katkısı var.

“Sivillerin savaşla ne alakası var sivilleri vuruyorlar. Savaş sivillerle olmaz!”

Sivil insanlar öldürülüyor neden? Çünkü yer temizliyorlar. Bir halk yok ediliyor şu an çünkü Ukrayna kalmayacak. İnsan yaşamayan yerler bile bombalanıyor. Çünkü ülke tümünden temizleniyor, amaç yer temizlemek. Amaç sivil halkı yok etmek ve ülkeyi parsel parsel paylaşmak. Biz bunun adımlarını aslında yavaş yavaş duymuştuk ancak gerçek amacı kimse tahmin edemedi.

“Savaş istiyoruz!”

*En önce vuruldu
bunu yazan*

Bertolt Brecht-Duvara Tebeşirle Yazılan

"İnsanlar Bir Çantayla Geldiler"

İlknur Akgül Ardıç

Kuşadası Kent Konseyi Yabancılar Meclisi Koordinatörü ve Ukrayna Kültür Derneği Başkan Yardımcısı Olena Burgaç, Kuşadası'nda yaşayan, fiilen sivil toplum kuruluşlarında görev yapan Ukrayna asıllı bir kadın. Bir Ukraynalı olarak kendi de savaş mağduru olan Burgaç, ülkesini terk etmek zorunda kalan halkı için Kuşadası'nda canla başla çalışıyor. Olena Burgaç'tan neler yaşadığını dinledik...

"Yarım yıl önce 24 Şubat sabahını dün gibi hatırlıyorum; unutmam da söz konusu olamaz. Çok korktum, üzüldüm, ağladım... Ben Türkiye'de bu duyguyu yaşarken Ukrayna'da bomba sesleriyle uyananları düşünemiyorum bile. Savaş başladı, bu savaş da değil aslında, bu bir katliam. Çünkü bu füzeler, bombalar yalnızca askeri hedeflere değil aynı zamanda, sivil

yerleşim yerlerine, apartmanlara, evlere, okullara, hastanelere, müzelere, alışveriş merkezlerine de atılıyor. İşgal altında kalan bölgelerdeki insanlara işkence yapılıyor, tecavüz ediliyor. Katliam gibi bu savaşta geride kalanlara, arkadaşlarıma, akrabalarıma, oradaki tüm insanlara buradan bir şeyler yapma gereği düşüncesiyle uykusuz geceler, sıkıntılı günler geçirdim."

İlk grup Kuşadası'na 5 Mart'ta geldi

"5 Mart'ta Kuşadası'na, savaştan bir şekilde kaçabilen ilk grup geldi. Gece onları karşıladım. O andan itibaren bu insanların sorunlarını dinleyip, sıkıntılarını ve gereksinmelerini karşılamak için çabalayan güvenilir arkadaşları oldum. Çocuğa bez lazım-Olena'ya soralım, para nerede bozducağım-Olena'ya soralım, kedi maması bitti, ne yapacağım, pasaport için nereye başvuracağım, telefon sim kartı nerede alacağım.... Ve günde onlarca arama. İnsanlar buraya bir çanta ile geldiler. İçine ne koyabilirsiniz? Eve belki bir daha dönmeyeceksin, belki evi bir daha görmeyeceksin. Tanımadıkları, dilini bilmedikleri bu ülkede yeni bir hayat kurmanın tüm zorluklarına yardımcı olmaya çalıştım.

"Gazeteciler de etkilendi, birlikte gözyaşı döktük"

"Bütün o günlerde insanların hikâyelerini dinledim. Çok sayıda haber kanalı, gazete röportaj için Kuşadası'na geldi. O söyleşilerin çevirisini ben yaptım ve anlattıklarını dinlerken fazlasıyla etkilendim. Gazeteciler de etkilendi, birlikte gözyaşı döktük.

Geçen altı ay içerisinde çok önemli sonuçlar aldık. Burada yaşayan ve savaştan kaçanlarla birlikte güçlü bir ekip oluşturduk. Onlara destek olmak, ihtiyaçlarını karşılamak için 'insani yardım merkezi' kurduk. Bu merkezde sadece maddi değil aynı zamanda manevi olarak da destek oluyoruz. Güzel ve farklı etkinlikler hazırladık. Savaştan kaçan çocukların artık gülüyor olmaları bizi çok mutlu etti.

Buraya gelen Ukraynalılardan bazıları ülkeye geri dönmeye veya Avrupa ülkelerine gitmeye başladılar. Gitmeden önce vedalaşırken, bizi hiç unutmayacaklarını ve artık onların ailelerinin bir parçası olduğumuzu söylüyorlar. Keşke bu insanlar ile başka koşullarda tanışsaydım. Savaşın en kısa zamanda bitmesi en büyük dileğim.

Savaş hiçbir yerde, hiçbir zaman hiç olmasın!

Kadınlar Neden Barış İster?

Ayşegül Devecioğlu

Basitçe hatta doğallıkla yanıtlanabilecek gibi görünen bu sorunun basitçe verilecek bir yanıtı yok. Üstelik Saray rejminin kuzey ve doğu Suriyede bir sınır ötesi operasyona hazırlandığı, Federe Irak'ta bir çok can kaybına neden olan savaşın sürdüğü, yanbaşıımızdaki Ukrayna'da şehirlerin yıkılıp, yüzbinlerce insanın yaşam alanlarını terkettiği bir momentte, kadınlar olarak barış istemek öncelikle barış mücadelesini bir siyasi mücadele alanı olarak tarif etmekten geçiyor. Aksi halde kadınlar barış istiyor talebi, kadınların barıştan yana ve şiddete karşı olduğu gibi klişeler üzerinden edilgen konumu güçlendirip, cinsiyetçiliği yeniden üreterek şekillendiriliyor.

Savaş erkektir ama savaşanlar erkek olduğu için değil, savaş ve militarizm erkeklik üzerinden biçimlendiği ve erkekliği biçimlendirdiği için. Patriyarkal sistem, ırkçılık, milliyetçilik, uluslaşma, din, savaş gibi olgulardan ve savaşların nedeni olan kapitalist sistemden bağımsız bir olgu değil. Öte yandan savaşta kadına yönelik şiddet ve tecavüzler, barış denilen zamanlarda kadına yönelik şiddet meşru addedildiği, erkeklik, kadına yönelik bu şiddet-tahakküm ve el koyma ilişkisi üzerinden biçimlendiği için mümkün olabiliyor.

Türkiye'de savaş, ırkçılık ve milliyetçilik konusundaki feminist politikaların tartışılmasına, özellikle Kürt kadınlarına yönelik tecavüzlerin yoğun olduğu, zorunlu göçlerin, savaşın korkunç sonuçlarının yaşandığı bir süreçte Kürt kadın hareketinin mücadeleciliği ivme kazandırdı. Bu konuda etkili çalışmalar yapan barış için kadın girişimi özellikle anılmalı.

Barış hareketlerindeki feministler savaşta süren erkekliğin, kadınlara ve "kadınlaştırılan- bedenleştirilen düşmana" yönelik şiddetiyle, "barışta" kadınlara yöneltilen sistemli tahakküm, bedene ve emeğe el koyma, iktidar ve denetim kurma mekanizmaları arasındaki bağı ortaya koymaya çalıştılar.

Bugün ülkemizde de savaşların yol açtığı mültecilik koşullarında yaşayan kadınların pratiklerinde erkekliğin kadın bedeniyle kurduğu sahiplik ve mülkiyet ilişkisinden kaynaklanan ve el koyma yağma ve tahakkümü mümkün kılan şiddetle, düşma-

nın (halkların-kadınların-yoksulların ve siyasi muhaliflerin) kadınlaştırılmasının, aynı şiddeti meşrulaştırma ve emeğe el koyma tahakküm ve yağma mekanizmasıyla iç içe olduğu görülebiliyoruz.

Kapitalizm, çoğu eski sömürgeler olan doğaları yıkıma uğratılmış, doğal zenginlikleri yağmalanmış ülkelerin, iç savaşlardan çatışmalardan ve yoksulluktan kaçan kadın ve erkek yoksullarını, ucuz emek girdisi olarak sisteme dahil etmek için ırkçılığa ihtiyaç duyuyor. Irkçılık, işgücünü etnikleştirerek düşük ücretli-güvencesiz işlere zemin sağlıyor. Cinsiyetçilik, ev kadınlarının evlilik-aile kadar milliyetçiliğin de yarattığı tahakküm ve el koyma mekanizmalarıyla yok sayılan emeğini, düşük ücretleri ve olmayan sosyal yardımları telafi etmek için kapitalist sistemin hizmetine sunuyor.

Sonuç olarak bugün her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz kadın barış mücadelesinin, savaş, milliyetçilik, ırkçılık, militarizm gibi olguları feminizmle ilintilendirdiği bir politikası, kadınların siyasi özneleri olduğu bu politikanın, alana ilişkin feminist analizin içselleştirilmesinden türemiş bir dili olmak zorunda.

Evet savaşlar kadınları daha da yoksullaştırıyor, kadın bedeninin savaş ve çatışma alanı haline getiriyor. Ancak, kadın barış mücadelesi politik bir alansa, cinsiyetçilikle savaş milliyetçilik ve ırkçılık arasında, birlikte işleme ve kaçınılmaz olarak birbirini yaratma ve birbirini besleme ve yeniden üretme mekanizmalarını açığa çıkarmak zorundayız. Daha çok kadının barış mücadelesinin politik özneleri haline gelmesinin de, erkek egemen sisteme ve kapitalizme karşı mücadeleye katılmasının da yolu bu.

Savaş, Kadın ve Mültecilik

Vijdan Doğan

Göçmen ve mülteci hakları için hep birlikte mücadele ediyoruz!

1 Eylül Dünya Barış Günü'nde ırkçılığa ve faşizme dur diyoruz!

Yeşil Sol Kadın Meclisi, İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi Başkanı Gülseren Yoleri ve HDP MYK Üyesi Elif Bulut'un konuşmacı olduğu HDP İstanbul Kadın Meclisi "Savaş, Kadın ve Mültecilik" konulu panelde yer aldı.

"Soykırımların milyonlarca insanın hayatını nasıl yok ettiğini görüyoruz."

HDP İstanbul Kadın Meclisi'nin "Savaş, Kadın ve Mültecilik" panelinde ilk söz alan HDP MYK Üyesi Elif Bulut savaşın etkilerini anlattı: "Savaş ve çatışmalar ölüm ve yıkım getiriyor. Savaş süreçleri iktidarlara daha da otoriterleştiriyor. Savaş iktidamlarının devamlılığını sağlamak ve toplumu dizayn etmek için bir araçtır. Son yüzyıla baktığımızda savaşların, soykırımların milyonlarca insanın hayatını nasıl yok ettiğini görüyoruz. En çok etkilenen kadınlar olarak savaşa karşı barışı konuşuyor olmak ve biz kadınların savaş sürecinde barışı savunurken tüm toplumsal alanda gerekliliğimizi vurgulamak önemli.

Mülteciler konusunda politik söylemlerimizin daha görünür olması gerekiyor. Savaşı mülteciler yaratmamıştır; yaşanan savaşlar sonunda insanlar göç etmek zorunda kaldılar.

Mülteciler, en çok da kadınlar uluslararası politiklardaki çözümsüzlükten etkileniyor. Göç yollarında başlarına gelenler ve gittikleri ülkelerde yaşadıklarını tahmin bile etmekte zorlandığımız devasa sorunlar."

HDP MYK Üyesi Elif Bulut AKP hükümetinin mülteci ve savaş politikalarını eleştirerek, savaşa karşı her zaman barışı savunanların kazanacağını ve kadınların her zaman barışın öncüsü olacağını vurguladı.

2016'dan bu yana her bir devletin mültecileri sınırlarından uzak tutabilmek için onların ölümlerine seyirci kalmak dahil, her türlü hak ihlalini görmezden geldiklerini, mültecileri istismar etmek, sömürmekten başka bir bakış açısı geliştirmediklerini biliyoruz. Aynı şey Türkiye devleti açısından da geçerli.

"İktidar başta olmak üzere, muhalefetin, sivil toplumun mültecilere hak temelli bakması gerekiyor."

İHD İstanbul Şube Başkanı Gülseren Yoleri de "Savaş, Kadın ve Mültecilik" panelinde konuşmacı olarak söz aldı ve şu konulara değindi:

"BM üyesi 193 devlet uluslararası sözleşmeler çerçevesinde mültecilerin yaşadıkları sorunları giderme noktasında sorumluluk almaya söz veriyoruz dediler ancak 2016'dan bu yana her bir devletin mültecileri sınırlarından uzak tutabilmek için onların ölümlerine seyirci kalmak dahil, her türlü hak ihlalini görmezden geldiklerini, mültecileri istismar etmek, sömürmekten başka bir bakış açısı geliştirmediklerini biliyoruz. Aynı şey Türkiye devleti açısından da geçerli. Yabancı düşmanlığı denen şeyin aslında küresel bir şey olduğunu biliyoruz. İktidar başta olmak üzere, muhalefetin, sivil toplumun mültecilere hak temelli bakması gerekiyor.

Özellikle çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan kayıtsız mülteciler sağlık, eğitim, barınma ihtiyaçlarını gidermek için hiçbir yardıma erişemiyor. Sağlık açısından geçici koruma kimliği olanların sağlık hizmetlerine eriştiği söyleniyor ancak bunun da yetersiz olduğunu biliyoruz."

Gülseren Yoleri, "Sağlık, eğitim, barınma en temel insan haklarımız, bunlar için birlikte durmalı ve mücadele etmeliyiz" çağrısında da bulundu.

ETKİNLİK

Çaycuma Kampı

Aysu Topal

Merhaba ben Aysu. Bu kamp benim partili yoldaşlarım ile yüz yüze zaman geçirebildiğim ilk kamptı. Ülkenin çeşitli illerinden ve Zonguldak yerelinden çevre örgütlerinin katılımı ile 70 kişilik bir buluşma oldu. Katılımcıların yüzde 55'i kadın yoldaşlarımdan oluşuyordu. 17 Ağustos'ta kamp alanına vardığımda kendimi çok samimi, içten bir ortamda buldum. Tanışma, kaynaşmanın ardından ilk olarak çanta tişört boyama atölyesi ile başladık, felsefe ve drama ile devam ettik. Ekolojik yıkım, iklim değişikliği, toplumsal cinsiyet ve LGBTİ+ hakları, dijital aktivizm, ekonomik kriz ve çözüm önerileri, demokrasi ittifakı ve Yeşil Sol Parti gibi sunumlu tartışmalı forumlar yaptık. Gün içinde geziler, forumlar ve akşamlarında kendi eğlencelerimiz ile geçen dolu dolu bir beş gündü (hatta biraz daha uzatmak istedim.) Katılımcılar arasında iki en küçük kadın yoldaşımız, Elif ve Esmâ aramızda geçen kısa bir konuşmayı da aktarmak isterim:

-Abla nerelisin?

-Artvinliyim.

-Kürt müsün Türk müsün?

-İkisi de değim tatlım.

-Nasıl yani Türk süün o zaman.

Hayır tatlım ben Ermeni'yim (bunu duyunca biraz şaşkırdılar)

-Siz de bize yaptıklarını yapmışlar. Okulda öğretmenim kısaca anlatmıştı. Biz de sevmiyorlar. Bazı arkadaşlarımız biz Kürt'üz diye bize tedirgin yaklaşıyorlar.

Daha ilk okul çocuklarına bile bu denli (ırk, cins, soy; adına ne koyarsanız koyun) ayrımcılık ve nefreti işlemişler. Gelin daha güçlü kenetlenip mücadele edelim ve onlara daha güzel, yeşil, savaşırsız, ayrımsız, barış dolu bir dünya bırakalım.

Son olarak Elif, Esmâ ve Fahri hocamızın kampımız için beslediği şarkımızı da buraya bırakıyorum.

Parkta yeşil ağaçlar

Çadırda serili matlar

Misafir olduk toplandı

Dostluk eğlence için

Sefa sürdük zarar attık

Tiyatro atölye yaptık

Sürpriz kokular içinde

Manolya devrim dayanışma

Güzel ne güzel buluşmaaa..

Savaşırsız, ayrımsız, barış dolu bir dünya!

Barış Olsa Hayat Bayram Olur

Barış olsa hayat bayram olur.

Dünya güzelleşir, hayat kolaylaşır,

Güneş daha parlak doğar daha kızıl batır,

Yürekerimiz sevgi ile dolar.

Barış, adalet, daha da önemlisi vicdan duygumuzu

baktan hukuktan ve barıştan yana olur.

Savaşırsız, sömürsüz bir dünya kurarız eşit ve özgür olan

Saliha Yılmaz

Savaş Kadınları Orantısız Etkiliyor

Çatışma patlak verdiğinde özellikle kız çocukları ve kadınlar olmak üzere yerinden ediliyor.

BM Mülteci Ajansı UNHCR'ye göre, gezegenin 80 milyon yerinden edilmiş insanın yarısından fazlasını kadın ve çocuklar oluşturuyor.

Siyasi şiddet, toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti doğuruyor. Dünya genelinde kadınlara ve kız çocuklarına yönelik cinsel şiddet, genellikle sivilleri terörize etmek için bir savaş taktiği olarak kullanılıyor. 2020'de Birleşmiş Milletler, 18 ülkede çoğunlukla kadınlara ve kız çocuklarına karşı işlenen 2 bin 500 çatışma kaynaklı cinsel şiddet vakasını doğruladı.

İnsani yardım ortamlarında yaşayan her 5 kadın mülteci 1'i cinsel şiddete ve travma, damgalanma, yoksulluk ve istenmeyen gebelik gibi sonuçlarına maruz kaldı.

Artan istikrarsızlık, yoksulluk ve adaletsizlik nedeniyle aile içi şiddet ve insan kaçakçılığı oranları da genellikle çatışma zamanlarında artış gösteriyor.

Çatışma genellikle çocuk yaşta evliliklerde artışa yol açıyor. Savaş ekonomileri tedarik zincirlerini ve tarımsal üretimi bozduğundan yaygın yoksulluk ve açlığa yol açıyor.

Çatışma, hayat kurtaran üreme sağlığı hizmetlerine erişimi

engelliyor. Savaşın şiddeti ve kaosu genellikle bir ülkenin sağlık altyapısını yok ediyor. Hastaneler bombalanıyor. Sağlık çalışanları uzun saatler çalışıyor ve yetersiz kalıyor. Elektrik, su, temizlik ve erzak kesintiye uğruyor. Aile planlaması hizmetleri de dahil olmak üzere cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerine erişim olmadan, çatışma halindeki kadınlar genellikle tehlikeli koşullarda istenmeyen gebeliklerle karşı karşıya kalıyorlar.

Örneğin Yemen'de, savaş nedeniyle kalan hastanelerinin sadece yüzde 20'si anne ve çocuk sağlığı hizmeti verebiliyor. Sonuç olarak, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun (UNFPA) 2021 raporuna göre, Yemen'de bir kadın ortalama olarak her iki saatte bir doğum sırasında ölüyor. Şu anda Yemen'de tahminen 1,2 milyon hamile ve emziren kadın akut yetersiz besleniyor.

Kadınlar genellikle barış görüşmelerinin ve çatışmaların önlenmesinin dışında bırakılır. Çatışmadan orantısız bir şekilde etkilenmelerine rağmen, kadınların barış görüşmelerine ve çatışma önleme veya yeniden yapılandırmaya katılmaları genellikle reddedilir. BM Kadınları'na göre, 2020'de BM destekli barış süreçlerinde kadınlar delegasyonların yalnızca yüzde 23'ünü temsil etti. Çatışmalardan etkilenen veya çatışma sonrası yeniden inşa edilen ülkelerde, kadınların seçilmiş görevdeki temsili 2020'de sadece yüzde 19'du.

Özet çeviri: Çiğdem Özbaş

Kaynak: https://equaleverywhere.org/story/5-ways-conflict-prevents-girls-and-women-from-being-equal-everywhere/?gclid=CjwKCAjw3qGYBhBSEinAcnTRLgcWTyStbiBJCNhAHO0yB7R-2Gi-grR7iNb0Lw9AB8UIo-Dp3vB4DBoCUoMQArD_BwE

Ölümler Yanıyorum

Ben yanıyorum!

Hayyanlarım,

Ağaçlarım,

Geleceğim,

Umutlarım,

Yanıyor!

Ben yanıyorum!

Savaşın ortasında

Çocuk elim başta,

Nedenini bilmediğim

Ölümler

Yanıyorum!

Emine İğcioglu

Savaş Daha Fazla Cinsel Şiddet Demektir

Cinsel şiddet, savaş çıgırtkanlarının bir aracıdır ve yöneticiler muhaliflerini korkutmak için cinsel şiddeti kullanır. Kadınların ezilmesinin korkunç bir ifadesi olan cinsel şiddet ve küresel ölçekte kapitalist rekabetin sonucu olan savaş, şiddet içeren bir sistemin ortak özellikleridir.

Cinsel şiddet, savaşta korku yaymak ve sözde “düşman”ı zorlamak için bir taktik olarak kullanılıyor. Savaşa hazırlanırken askerler, zaferin için öldürmek, sakatlamak ve işkence yapmak üzere eğitiliyor. Kadınlar için bu durum barış zamanına kıyasla çok daha az korunma ve artan cinsel şiddet anlamına geliyor.

Cinsel şiddet ve savaş aynı sistemin parçasıdır. Sınıflı toplumda kadınların bedenleri kendilerine ait görülüyor, edilgen nesnelere kabul ediliyor. Bu nedenle de kadına yönelik şiddet eylemleri genellikle cinsel saldırı biçimini alıyor.

Yirminci yüzyılın sonlarında tecavüz bir savaş silahı olarak kategorize edildi ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra insanlığa karşı suç olarak kabul edildi. 1993 yılında Birleşmiş Milletler sistematik tecavüzü insan hakları ihlali, 1995 yılında ise savaş suçu olarak ilan etti. Tecavüz ve cinsel saldırı, bir nüfusu kontrol etmek, hastalık yaymak veya etnik olarak temizlemek için daha geniş, daha hesaplı planların bir parçası olabiliyor.

Toplumda çok yaygın olan kadınların ezilmesi, savaş sırasında en şiddetli hale gelebiliyor. Bu şiddet emperyalistler tarafından ikiye bölünmüş bir şekilde kullanılıyor. Emperyal güçler, bir yandan düşmanlarını suçladıkları barbarlığı uygularken, diğer yandan da düşmanlarını canavar gibi göstererek savaşlarını haklı çıkarmaya çalışıyorlar. Kendi suçlarının gerçek boyutunu çoğu zaman örtbas etmek için kadınların kahramanı gibi davranıyorlar.

İkinci Dünya Savaşı sırasında, 1945'te Japonya'nın işgali ve 1952'ye kadar süren işgal sırasında müttefik askerleri tarafından tecavüzler gerçekleştirildi.

Okinawa Savaşı'nda ABD Deniz Piyadeleri Japon kuvvetlerini bulamayınca saklandıkları yerlerden sürükleyerek çıkardıkları “kadın avına” başladılar. Savaşı kazandıktan sonra, silahlı denizciler yerel kadınlara tecavüz etmek için her hafta köylere gitti ve 10 bin kadar Okinawalı kadına tecavüz ettiler.

1936-39 İspanya iç savaşı sırasında cinsel şiddet, General Francisco Franco liderliğindeki sağcı güçlerin temel taktiği idi. Sosyalist kadınlar mezarlıklarda, hastanelerde, çiftlik evlerinde ve hapisanelerde tecavüze ve işkenceye maruz kalıyor ve reddetmeleri halinde öldürülüyorlardı.

1992'den 1995'e kadar süren Bosna savaşında yaklaşık 50 bin kadının tecavüze uğradığı görüldü. Çoğunluğu nüfusu etnik olarak temizlemek amacıyla Sırp askerleri tarafından tecavüze uğrayan Müslüman kadınlardı.

Kapitalizm, kâr etmeye devam edebilmek için emperyalist rekabet ve kadınlara yönelik şiddete dayanır ve ikisi bir araya geldiğinde yıkım yayılır. Her ikisine de duyulan ihtiyacın üstesinden gelmenin ve ortadan kaldırmanın yolu, onları devam ettiren sistemi parçalamaktır.

Isabel Ringrose

Özet çeviri: Çiğdem Özbaş

<https://socialistworker.co.uk/features/sexual-violence-remains-a-to-ol-of-the-warmongers/>

Kolaj: Vedia Yeşim Bayanoğlu

Tersine Dünya Kuralım

Derya Şimşek

Tersine dünya filmini hatırlar mısınız?

Toplumsal cinsiyet rollerinin işlendiği bir film. Orhan Kemal'in romanından uyarlanmış. Kadınlar kabadayı, eve ekmek getiren... erkekler ise ev işlerini yapan, evlenmek için kaçırlan...

Biz toplumsal cinsiyet eşitliğini savunurken elbette bahsettiğimiz bu değil. Bahsettiğimiz en yalın haliyle eşitlik ve paylaşım. Her alanda her yerde eşit paylaşım, özgürce yaşam...

Toplumda, kadın-erkek ilişkisi hep bir çekişme, bir savaş durumunda. İşyerinde, evde, sokakta kadın kendine cephe almış erkek zihniyete karşı mücadele ediyor. Cinsiyetler arasında barış yapma zamanı...

Zaten burada konumuz toplumsal cinsiyet değil, konumuz barış. Bende dünyayı bugünkü halinden tersine çevirelim istiyorum.

Sabah işinize giderken rahat bir toplu taşıma aracında oturdunuz kitabınızı açıp okuyorsunuz, kulaklığını takmış müzik dinleyen yaşlı adam gülerken size "Günaydın" diye sesleniyor. İş yerinize geldiniz, yandaki marketin önünde kuyruk, insanlar gazete almak için sıraya girmişler. Gençler okulda, kendi ilgileri ve yeteneklerine göre kimi laboratuvarında, kimi müzik odasında, kimi spor salonunda. Her sınıfta öğrenciler ile öğretmenler gülerken eğlenerek ders yapıyor.

Hastasınız, hastaneye gittiniz, doktor sizi karşılıyor, derdinizi uzun uzun anlatıyorsunuz. Doktor dikkatle dinliyor, tahlil istiyor, hepsi hemen orada hallediliyor, sonuçlara bakarak doktor hastalığınız ve tedavisi ile ilgili ayrıntıları size tek tek anlatıyor. İçinizden dinlediklerinizi tekrar ederek evinize dönüyorsunuz. Hava da mis gibi kış olmasına rağmen tertemiz, yürüyüş yapıyorsunuz.

Bir üretici olarak emek verip ürettiğiniz ürünler değerinde satılıyor, sağlıklı gıdaya ulaşan müşteri de sizde durumun keyfini yaşıyorsunuz.

Yalnız yaşayan genç bir kadın gece geç saatte evine dönerken hiç arkasına bakmıyor, elindeki biber gazına sıkı sıkı sarılmıyor. Boşandığınız kocanız ile öğlen buluşup bir kahve içiyor ve çocuklarınızla ilgili konuşuyorsunuz.

Haberleri okuyorsunuz. Komşu ülkenin vatandaşları tatil için yoğun olarak ülkenizi tercih etmişler. Komşularla geçireceğiniz keyifli zamanları düşünüp gülümsüyorsunuz.

Konferanslar, sanatsal faaliyetler, bilimsel kongreler, sergiler, gösteriler o kadar çok ki tercih yapıyor bazılarına gidemeyeceğiniz için üzülüyorsunuz.

Bu ülkede insanların en büyük üzüntüsü bu. (Allah başka dert-keder vermesin)

Dünyada size çok uzak iki komşu ülkede gerilim yaşandığı haberini okuduğunuzda bunun ne demek olduğunu anlamak için dostlarınıza soruyorsunuz.

Savaş, silah, füze, savunma sanayi kavramlarının anlamını

öğrenmek için eski bir ansiklopedi karıştırıyorsunuz. Başta kadınlar, çocuklar ve LGBTİ+'lar olmak üzere o ülke insanların göç ettiğini sığınmacı/mülteci olarak başka ülkelere gittiğini okuyunca olanlara anlam veremiyorsunuz.

Çünkü barış içinde çiçek gibi kokan, renk cümbüşü bir ortamda sıradan günler yaşayan insanlar, bu kavramları daha önce hiç duymamışlar.

Barış böyle bir şey! Huzur içinde, birbirine saygı duyan insanların hayatlarını kolaylıkla sürdürecekleri bir dünya sunar barış. Barış sokakta yürürken acaba bir saldırıya maruz kalır mıyım diye düşünmez. Barış fikrini söyledi diye veya film yapmayı düşündü diye cezaevine girmez. Cezaevinde olan pek kimse yok zaten ama hasta olduğu halde illaki tutukluluk haline devam etmez. Barış yoksulluk, yoksunluk ne demek bilmez, inanç ayırımı yapmaz.

Barış getirdim sana diye temenni yaşanmaz.

Çünkü;

Çocuğun gördüğü düştür barış.

Ananın gördüğü düştür barış.

Ağaçlar altında söylenen sevdâ sözleridir barış.

*Akşam alacasında, gözlerinde ferah bir gülümseyişle döner ya baba
elinde yemiş dolu bir sepet;
ve serinlesin diye su, pencere önüne konmuş toprak bir testi gibi
ter damlalarıyla alında...
barış budur işte.*

*Evrenin yüzündeki yara izleri kapandığı zaman,
ağaçlar dikildiğinde top mermilerinin açtığı çukurlara,
yangının eritiş tükettiği yüreklerde
ilk tomurcukları belirlediği zaman umudun,
ölüler rabatça nynyabildiklerinde, kaygı dnymaksızın artık,
boşa akmadığını bilerek kanlarının,
barış budur işte.*

*Barış sıcak yemeklerden tüten kokudur akşamda
yüreği korkuyla ürpertmediğinde sokaktaki ani fren sesi
ve çalınan kapı, arkadaşlar demek olduğunda sadece.*

*Barış, açılan bir pencereden, ne zaman olursa olsun
gökyüzünün dolmasıdır içeriye.*

*Bir tas sıcak süttür barış ve uyanan bir çocuğun gözlerinin önüne
tutulan kütaptır.*

*Başaklar uzanıp, 'ışık! ışık!' diye fışıldarken birbirlerine!
Işık taşarken ufkuñ yalağandan.*

*Barış budur işte.
Kitaplık yapıldığı zaman hapishaneler
geceleyin kapı kapı dolıştığı zaman bir türkü
ve dolunay, tahtaşe yüzünü gösterdiği zaman bir bulutun arkasından
cumartesi akşamı berberden pırl pırl çıkan bir işçi gibi;
barış budur işte.*

*Geçen her gün yitirilmiş bir gün değil de
bir kök olduğu zaman
gecede sevincin yapraklarını canlandırmaya.
Geçen her gün kazanılmış bir gün olduğu zaman
dürüst bir insanın deliksiz uykusunun ardsıra.
Ve sonunda hissettığımız zaman yeniden
zamanın tüm köşe bucağındaki acuları koymak için
ışktan çizmelerini çektiğini güneşin.
Barış budur işte.
Barış ışın demetleridir yaz tarlalarında,
iyilik alfabetesidir o, dizelerinde şafağın.
Herkesin 'kardeşim' demesidir birbirine, 'yarn yeni bir dünya karaca-
ğz' demesidir;
ve kurmamızdır bu dünyayı türkülerle.
Barış budur işte.*

*Ölüm çok az yer tuttuğu gün yüreklerde,
mutluluğu gösterdiğinde güven dolu parmağı yolların,*

*şair ve proleter eşitlikle çekebildiği gün içlerine
büyük karanfilini alacakaranlığın...
barış budur işte.*

*Barış sımsıkı kenetlenmiş elleridir insanların
sıcacak bir ekemektir o, masası üstünde dünyanın.
Barış, bir annenin gülümseyişinden başka bir şey değildir.*

*Ve toprakta derin izler açan sabanların
tek bir sözcüktür yazdıkları:
Barış.*

*Ve bir tren ilerler geleceğe doğru
kayarak benim dizelerimin rayları üzerinden
buğdayla ve güllerle yüklü bir tren.
Bu tren barıştır işte.*

*Kardeşler, barış içinde ancak
derin derin soluk alır evren.
Tüm evren,
taşıyarak tüm düşlerini.
Kardeşler, uzatın ellerinizi.
Barış budur işte.*

Barış - Yannis RITSOS
Çeviren : Ataol BEHRAMOĞLU

Aşure

Meryem Gürbulak

On iki günlük Muharrem orucu boyunca hırgür yoktu evlerde. Su içmemişlerdi ama çay, ayran vardı. Hazreti Hüseyin ile ailesi Kerbela çöllerinde o sıcakta zalim Muaviye'nin susuz bırakmalarına dayanmışlardı ya. Onlar da... Kediler ve köpekleri sokaktakiler icitmiyor; yiyecek ve su vermede daha cömert davranıyorlardı. Çiçekler, hatta soğanlar koparılmıyordu yeşile dokunup zarar verilmez diye. Oruç ayında et yenmediğinden o günlerde kasabaya uğrayanda olmuyordu.

Cem evinde o gün Muharrem orucundan sonra yapılan aşure yemeği yenecekti. Öğlene kadar elli atmış kişiye yetecek aşure hazırlanacaktı. Cemile bu işi gönüllü üstlendi ama başka kadınlarda gelecekti. Mutfağa ilk giren o oldu. Akşamdan ıslattığı nohudu, fasulyeyi, mısırı ve buğdayı ayrı tencerelere koyup haşlamaya bıraktı. Arkasında yaşlı Sakine'nin geldiğini baston seslerinden anladı. Oyali yemenisinden taşan saçlarını topladı, iyice sıkıp başının üstünden bağladı. İnce kaşlarını çatıp: "Evinde oturamadı meraklı; muzırluğa geldi." diye içinden geçirdi.

Çok sürmedi komşu akraba birçok kadın mutfakta hazırlıklara başladılar. Sakine bastonunu yere vurarak yanında sohbet eden iki kadına:

"Niçi durursunuz kız? İş çok, görmez misiniz? Avara olmayın!" diye çıkıştı.

Cemile, kocaman kazana önce haşlanmış buğdayı koydu. Sonra yanındakilere dönüp gülerken 'Bu deli malenin iyi nenesi Fatme gibi. Nuut tembellikten tombullaşan Naciye, mısır, parlak Necibe, fasulyede kavgacı Atice gibi. Epsini attım kazana. Şimdi kaynayın bakalım... Kavga etmeyin diye de şeker katacam. Arkasından da üzümü, inciri, kayısıyı koyacam datlı datlı geçinsinler diye... Epsi pişerken kendilerinden başka bir şey olacaklar kazanda. Kıvama gelince de aşure olacaklar artık. Sonra da süslemeye gelecek sıra...' diye anlatırken gülüşmeler çoğaldı.

Annesi köyün aşçısıydı. Ondan öğrenmişti bu işleri. Al al olmuş tombul yanaklarının iki yanından terler akıyordu. Başını kaldırdığında uzun zamandır konuşmadığı Zeliş'in kendisine havlu uzattığını gördü. Bir an duraklayınca Zeliş güzel yüzünde ıslıl ıslıl yeşil gözleriyle gülümseyerek:

"Al abla alınını sil be..."

Cemile ne diyeceğini bilemedi. Çocukluklarında beraber büyümüşlerdi. Evlenince de aynı sokakta oturuyorlardı uzun zamandır. Elindeki kepeciyi bıraktı. Uzun uzun bakıştılar.

"Sağ ol da..."

"Aşure günü ya... Boş ver erkeklerin kavgasını. Biz bişey demedik ki senlen. Onlar dalaştı." diyerek kâseleri dizmeye başladı.

Konuşan kadınları radar gibi izleyen muzır ihtiyar mutfağın başköşesinden çatlamış sesiyle:

"Karanfil kodunuz mu ma? O kokmadan olmaz, olmaz?"

"Koycağız be nene... Merak etme sen."

"En az on iki tene olacak içindekiler ha!" diye söylendi yine.

Zeliş, yanına geldi nenenin. Kemikleri ele gelen omuzuna dokundu:

"Biz beceririz nene. On iki şart mı?"

"Elbet şart... Bunlar pişecek... Birleşecek... Datlı olacak ya."

Zeliş, Cemile'nin cam kâselere boşalttığı aşurenin üstüne önce tarçın sonra fındık döktü. Onların üstüne de nar tanelerini serpiştirdi. Beyazın üstünde sarı tarçın, onun üstünde fındık ve boncuk gibi kırmızı nar taneleri pırl pırlı. Üstünde de birkaç tane mis kokulu karanfil... Tatlı değil çiçek tabağı olmuştur sanki. Aynı tatlar renklerle pişerek kaynaşmış, olgunlaşmış tatliya dönüşmüş, yenmeğe hazır. Onları izleyen kadınların biri dışında hepsi bu durumdan hoşnuttu. Sakine yakına gelip şişe dibi gözlükleriyle uzun uzun inceledi.

Cemile, yanındakilere göz kırpıp:

"Kusur arar boyuna. Ne bakalım bulabilecek mi dostlar?" derken arkasında aşure kâsesini takma dişleriyle şapırdada şapırdada bitirmekte olan Sakine söyleniyordu:

"Eh işte... Biz ta iyilerini yaptık... Ey gidi..."

Evde yapılan sarma, börek, salatalar ve çorbalar kısa zamanda masaları süsledi. Birkaç genç erkek de mutfaktan uzatılan tabakları taşıdılar. Kadınlar mutfakta arı gibi yemek hazırlarken erkekler ve çocuklar salon bölümünde dizilen masalara oturmuşlar yemeğe başlanmasını bekliyordu. Kaç yıldır konuşmayan Mümün ile Salim'in yan yana oturması da gözden kaçmamıştı. Kadınlar da masalara oturunca cem evinin inanç babası, Muharrem orucunu, aşureyi anlatırken topluluk hem onu dinliyor hem de iştahla yemekleri yiyordu.

Babanın yanında oturan bir genç:

"Aşure niye yapılıyor, anlamı ne?"

Başka bir genç kadın heyecanla:

"Aşureye 12 çeşit yiyecek konuluyormuş neden? Temin nene mutfakta Cemile ablanın başında en az 12 diye tutturdu da."

Baba gündelik kıyafetler içinde, yarı ağarmış saçları ve gür uzun bıyıkları, görmüş geçirmiş sakin haliyle, anlatmaya istekli başladı:

"Aşure bir barış yemeği. Bakın buradaki insanlara... Dargınlık düşmanlık yok. Evreni oluşturan hava, su, ateş, toprak aşurenin pişirilmesinde rol oynar. Çünkü aşurenin içine katılan yiyecekler, toprakta yetişir. Kazan aynı zamanda dünyayı temsil eder. Su olmadan aşure pişmez. Suyun kaynaması için ateş ateşin yanması için hava gereklidir. Bu dört temel unsur, Alevi-Bektaşî inancındaki dört kapı kırk makamı oluşturur. Bu anlamıyla aşure bir tevhitir. Yani evrendeki tüm varlığın birliğidir. On iki çeşidin de birçok anlamı var birçok kültürde. Bizim inançta on iki imamın simgesidir." sözleriyle konuşmasını tamamladı.

İki bağlama Pir Sultan'ın deyişlerini çalmaya başlamıştı.

"Gelin canlar bir olalım."

Cemile ile Zeliş'in kocaları yan yana nefeslerine oradaki herkes gibi eşlik ediyorlardı.

KIRKYAMA öykü kitabından/2018